

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزلمان محیط زیست طلانه

بررسی عوامل موثر هزینه های گردشگری مذهبی

مطالعه موردی : کلان شهر مشهد

سعیده رضائی پست الکترونیکی : saide550@yahoo.com

چکیده

شهر مقدس مشهد، شهری با کارکرد مذهبی- زیارتی، زمینه مناسبی را برای توسعه گردشگری مذهبی به عنوان یکی از اشکال عمده گردشگری فراهم کرده است. وجود چنین زمینه ای، علاوه بر ارتقای فرهنگ و عناصر وابسته به آن، پویایی جریان های مولد اقتصاد شهری منتج از جذب گردشگران داخلی و خارجی را فراهم کرده است. نحوه هزینه گردشگران، یکی از مباحث مورد توجه در فرآیند اقتصاد گردشگری است. به طور کلی هزینه های یک گردشگر در مقصد، شامل مواردی چون هزینه غذا و خوراک، تفریحات، بازدید، تردد و حمل و نقل، اقامت، گشت و گذار، خدمات ارتباطی، خدمات شهری و مانند آن است. طبق مطالعات انجام شده، به طور معمول بیش از ۶۰ درصد از هزینه های گردشگران صرف اقامت می شود. این پژوهش به دنبال یافتن پاسخی درخور به این سوال است که بیشترین هزینه های گردشگران مذهبی در شهر مشهد به کدام یک از موارد یاد شده مربوط می شود. بر این اساس و با بهره گیری از روش تحقیق توصیفی- تحلیلی و بکارگیری شیوه های اسنادی و پیمایش میدانی، همچنین استفاده از مدل هزینه اقامت، داده های لازم جمع آوری شدند و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته های تحقیق نشان داد که عمده هزینه های گردشگران در شهر مشهد مربوط به خرید از بازار می شود. در عین حال بر خلاف یافته های تحقیقات پیشین در مورد اختصاص بیش از ۶۰ درصد از هزینه های گردشگری به اقامت در مقصد، یافته های تحقیق حاضر موید این است که گردشگران کمترین هزینه را برای تامین محل اقامت خود صرف کرده اند. بالا بودن هزینه واحدهای اقامتی، وجود تنوع در واحدهای اقامتی، گسترش واحدهای اقامتی غیر مجاز و میزان درآمد سالانه زائران، از جمله دلایلی است که می توان برای توجیه این وضعیت مطرح نمود.

واژه های کلیدی : هزینه های گردشگری، هزینه اقامت، گردشگری مذهبی، کلان شهر مشهد، اماکن، هزینه.